

Освенъ могилища срѣщатъ се въ тѣзи страни обикновени могили, уединено или на групи; доисторически плоски могили сж много рѣдки.¹⁾

Могилницата описваме на групи по тѣхното мѣстонахождение; освенъ описанитѣ могилища ще се намѣратъ и други, които ще попълнятъ въ бждеще този описъ.

А. СТРАНДЖА-ПЛАНИНА.

I. ВЪ РАЙОНА НА ЗЕЙТИНЪ-БУРНУ.

№ 1. На склона на върха Кале-баиръ, къмъ старата крепостъ се намиратъ около 30 могилки съ кръгли огради, които наричатъ „Градинки“.

№ 2. На седловината между върховетѣ Кале-баиръ и Китка има остатъци отъ кръгли каменни огради; могилкитѣ сж измити.

№ 3. На гребена, който се спуща отъ в Китка къмъ Зейтинъ-бурну, въ мѣстността „Мирето“ има кръгли каменни огради; по предаване (въ с. Кюприя) оградитѣ сж остатъци отъ едновременни жилища.

II. ВЪ РАЗКЛОНЕНИЯТА НА СТАРОПОГРАНИЧНИЯ ГРЕБЕНЪ ОТЪ НОСЪ АТЛИМАНЪ ДО В. БОСНА.

№ 4. Най-голѣмата досега известна група се намира на самата стара погранична линия между върховетѣ Остра Чука и Дука (Дукабара, Дуковата бара) между с. с. Вижица (околия Василико) и Аланъ-Кайрякъ (околия Бургасъ). Могилището е върху вододѣлния гребенъ на рѣкитѣ Дука (притокъ на Аланкайрашка рѣка) и Литейска рѣка) притокъ на р. Кара-агачъ); направлението на гребена е 30°с.-з.; гребенътъ е по-широкъ къмъ р. Дука (180 кр.) отколкото къмъ Литейска рѣка (70 кр.). Могилището се простира по този почти равенъ гребенъ, по цѣлата му ширина (250 крачки) и на дължина 560 крачки. Склоноветѣ на гребена сж доста стрѣмни къмъ долинитѣ на дветѣ рѣки.

Могилитѣ на дължина 360 крачки отъ северния край на могилището, сж гъсти; до южния край на разстояние 80 крачки се забелѣзватъ слаби остатъци, а по на югъ 70 кр. могилитѣ сж много рѣдки. Всичкитѣ могили сж около 800.

Въ нареждането на могилитѣ не се забелѣзва никакво правило. Тѣ сж натрупани съвсемъ неправилно, смѣсено, голѣми, срѣдни и малки.

Диаметърътъ на могилкитѣ варира отъ 2·5 — 10 м., височината до 2 метра.

¹⁾ Привеждаме една на изтокъ отъ с. Софуларе (Харманлийска околия), надъ дѣсния брѣгъ на р. Пундусъ-дере (на руската карта Кундусъ-дере), наречена Ясиюкъ или Гуджева могила, съ диаметъръ ок. 80 м. близо до нея има изворъ. Въ жгѣла до стока на р. Сазлия съ притока и Дуанъ-дере на северо-западъ отъ с. Гюль-бунаръ (Харманлийска околия), наречена „Хаесаръ“.